

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zdeňky Šindelářové a soudců JUDr. Aleny Ježíkové a JUDr. Ladislava Bognára ve věci

žalobců: a) **Ing. Anežka Š.**, narozená xxx
bytem xxx
b) **Ing. Miroslav Š.**, narozený xxx
bytem xxx
c) **Ing. Jan Š.**, narozený xxx
bytem xxx
všichni zastoupeni advokátem JUDr. Jiřím Novákem
sídlem AK Brož & Sokol & Novák s.r.o., Sokolská třída 60, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **M – MOOS, spol. s r.o.**, IČO 47673877
sídlem Svatopluka Čecha 519/28, 751 31 Lipník nad Bečvou

o zrušení účasti společníka ve společnosti

o odvolání všech navrhovatelů proti usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci ze dne 27. června 2018, č. j. 30 Cm 3/2017-78

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Shora označeným usnesením Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci zamítl návrh navrhovatelů na zrušení jejich účasti ve společnosti M - MOOS, spol. s r.o., IČO 47673877, se sídlem Svatopluka Čecha 519/28, 751 31 Lipník nad Bečvou (odstavec I výroku) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (odstavec II výroku).

Dle odůvodnění napadeného usnesení se navrhovatelé a) až c) v řízení zahájeném dne 12. 1. 2017 domáhali zrušení své účasti ve společnosti M - MOOS, spol. s r.o., IČO 47673877, se sídlem Svatopluka Čecha 519/28, I - Město, 751 31 Lipník nad Bečvou (dále také jen společnost). Svůj návrh odůvodnili tím, že jsou pozůstalými dědici po zesnulém Ing. Miroslavu Š., narozenému xxx, který zemřel dne 30. května 2016 a který vlastnil 25% podíl ve společnosti, jemuž odpovídal vklad společníka ve výši 250 000 Kč, který byl zcela splacen. Navrhovatelka a) je pozůstalou manželkou a navrhovatelé b) a c) jsou zletilí synové, jejichž dědické právo ze zákonné posloupnosti bylo potvrzeno usnesením Okresního soudu v Přerově vydané pověřeným soudním komisařem JUDr. Marcelou Stokláskovou, notářkou se sídlem v Přerově ze dne 14. 10. 2016, č. j. 22 D 790/2016 - 96, které nabylo právní moci téhož dne, to je dne 14. 10. 2016. Ze společenské smlouvy společnosti nevyplývá, že by dědění podílu bylo

vyloučeno, přičemž navrhovatelé jsou názoru, řekl po nich nelze spravedlivě požadovat, aby setrvali jako společníci ve společnosti.

Společnost navrhovala zamítnutí návrhu z důvodu, že navrhovatelka a) jako správce společného podílu navrhovatelů ve společnosti se i po podání návrhu na zahájení řízení aktivně účastní valných hromad, požaduje vydání ekonomických podkladů a aktivně uplatňuje svá práva, a proto není důvod k ukončení účasti. Ve společnosti se přitom jedná o odprodeji podílů navrhovatelů a dalších společníků.

Soud prvního stupně vzal sice za osvědčenou aktivní i pasivní věcnou legitimaci účastníků v tomto řízení, za splněnou měl i lhůtu pro podání žaloby dle ustanovení § 211 odst. 1 zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen ZOK), (když návrh byl u soudu podán dne 12. ledna 2017 a usnesení Okresního soudu v Přerově č. j. 22 D 790/2016 - 96 nabylo právní moci dne 14. 10. 2016), z věcného hlediska však dospěl k závěru, že návrh navrhovatelů není důvodný, neboť nebyly splněny předpoklady pro zrušení jejich účasti ve společnosti ve smyslu ustanovení § 211 ZOK.

V provedeném dokazování soud prvního stupně zjistil, že navrhovatelka a) Ing. Anežka Š. byla manželkou zesnulého společníka společnosti Ing. Miroslava Š., který v květnu roku 2016 náhle a tragicky zahynul při automobilové nehodě. Bylo zjištěno, že navrhovatelka a) trpí zdravotními problémy, které jsou způsobeny částečně důsledkem ztráty manžela a starostmi spojenými s účastí ve společnosti. Navrhovatel b) Ing. Miroslav Š. dlouhodobě žije v Kanadě, kde pracuje jako lesní technik. Navrhovatel c) Ing. Jan Š. studoval obor krajinného inženýrství, nyní je xxx kde dal výpověď a chce se stěhovat za přítelkyní do Brna.

V provedeném dokazování bylo taktéž zjištěno, že od smrti manžela navrhovatelky a) a otce navrhovatelů b) a c) proběhly ve společnosti 4 valné hromady, z nichž 3 se navrhovatelka zúčastnila jako správce společného obchodního podílu všech navrhovatelů. V případě první z těchto 3 valných hromad neměla navrhovatelka a) k dispozici žádné informace, v případě dalších dvou se již o informace ohledně rozhodování valných hromad zajímala a tyto od jednatelů požadovala; v případě poslední valné hromady aktivně hlasovala o schválení účetní závěrky a výroční zprávy.

Ve vztahu k výše uvedeným zjištěním poukázal soud prvního stupně na ustanovení § 211 odst. 2 ZOK s tím, že toto ustanovení výslovně dědic zakazuje podílet se aktivně na činnosti společnosti v případě, že se domáhá zrušení své účasti ve společnosti. Krajský soud následně poukázal na komentář Zákona o obchodních korporacích, 2. vydání, Praha: Nakladatelství CH Beck, 2017, s. 460, podle kterého chce-li se dědic úspěšně dovolat ukončení své účasti, musí nejen prokázat materiální důvod podle § 211 odst. 1, ale současně nesmí porušit zákaz podle § 211 odst. 2 (ZOK). Autoři komentáře proto dovozují, že není-li písemná dohoda všech společníků, a dědic se přesto bude podílet na činnosti společnosti, zásadně tím ztrácí možnost úspěšného domožení se ukončení své účasti ve společnosti.

Krajský soud uzavřel, že jelikož navrhovatelka a), jakožto správce společného podílu ve společnosti, vystupovala ve vztahu ke společnosti aktivně, požadovala poskytnout informace, účastnila se valných hromad a rovněž na valných hromadách hlasovala, postupovala tak v rozporu s ustanovením § 211 odst. 2 ZOK, kdy nerespektovala zákaz uvedený v citovaném ustanovení, aniž by byla sjednána dohoda, která jí to umožňovala i pro případ, že se domáhá zrušení účasti ve společnosti, přičemž toto dopadá i na ostatní dědice – navrhovatele b) a c), a to s ohledem na plnou moc udělenou navrhovatelce a) a dohodu o ustanovení správce společné věci.

Pokud navrhovatelé namítali, že nemají vzdělávání takového charakteru, které by jim umožňovalo adekvátně hájit jejich zájmy na valných hromadách, soud prvního stupně dovedl, že společníci

určují v rámci valné hromady pouze hlavní cíle společnosti, činí rozhodnutí o zásadních obchodních transakcích, a dále v souladu se společenskou smlouvou udělují souhlas k nakládání s majetkem společnosti, které by mohlo mít zásadní vliv na hospodaření společnosti a její celkovou ekonomickou situaci, a tudíž se v tomto směru jeví výhodou ekonomické vzdělání, kterým disponuje navrhovatelka a), byť odlišně zaměřeným. V případě ostatních navrhovatelů se jedná o vysokoškolsky vzdělané osoby, které jsou schopny na valných hromadách společnosti adekvátně hájit své zájmy. Pokud jde o věk navrhovatelky a), pak tato, byť již dosáhla důchodového věku, je i nadále aktivní, což je patrné již z návrhu, a pokud jde o její zdravotní stav, pak vysoký krevní tlak a cukrovka se řadí mezi tzv. civilizační choroby, kterými trpí velká část populace a které při patřičné medikaci významným způsobem neovlivňují život osoby, která takovými chorobami trpí. Pokud jde o navrhovatele b) a jeho pobyt mimo území ČR, soud prvního stupně uzavřel, že při společném podílu je nezbytný správce takového podílu, který jedná za všechny, jimž společný podíl patří, a tudíž - při zohlednění dnešních komunikačních technologií - ani pobyt na území ČR není nezbytný. Na základě uvedeného krajský soud uzavřel, že důvody tvrzené navrhovatelem, pro které po něm nelze spravedlivě požadovat, aby setrval ve společnosti, nepřeváží porušení zákazu uvedeného v ustanovení § 211 odst. 2 ZOK, kdy tento zákaz se vztahuje i na situace, kdy povinnost podílet se na činnosti společnosti stanovuje společenská smlouva. Krajský soud zdůraznil, že bylo na volbě navrhovatelů, jaký způsob ukončení své účasti ve společnosti zvolí. Ustanovení § 211 ZOK cílí zejména na situaci, kdy dědicové nabudou podíl ve společnosti, ke které nemají žádný vztah, na její činnosti se nepodíleli a na tomto nechtějí nic měnit, kdy zákon jim v tomto případě umožňuje, respektive přímo ukládá, aby do činnosti společnosti nijak nezasahovali, nijak se na ní nepodíleli, přestože jim takovou povinnost společenská smlouva může stanovit. Navrhovatelé pro ukončení své účasti ve společnosti zvolili postup předjímaný ustanovením § 211 ZOK, který obsahuje zákaz uvedený v odstavci 2, přesto se valných hromad účastnili (navrhovatelé b/ a c/ prostřednictvím správce) a na těchto hlasovali, požadovali poskytnutí informací. Navíc v době, kdy se účastnili valných hromad, byli právně zastoupeni, tudíž si museli být vědomi, že takové jednání může mít zásadní vliv na rozhodnutí soudu v této věci. Z těchto důvodů krajský soud návrh navrhovatelů zamítl.

Odstavec II výroku o nákladech řízení je odůvodněn tím, že v řízení úspěšná společnost se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdala.

Proti tomuto usnesení podali prostřednictvím svého advokáta včas odvolání všichni navrhovatelé. Odvolání opírali o odvolací důvod dle ustanovení § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř., to je, že soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil.

Nesprávné právní posouzení věci spatřovali navrhovatelé v nesprávném výkladu ustanovení § 211 odst. 2 ZOK, podle kterého: „Dědic, který se domáhá zrušení své účasti ve společnosti soudem, se nesmí podílet na činnosti společnosti, ani když takovou povinnost určuje společenská smlouva, ledaže se s ostatními společníky dohodne písemně jinak“.

Dle názoru navrhovatelů soud prvního stupně předně nezodpověděl otázku, co znamenají pojmy „činnost“ a „aktivní podílení se na činnosti“ společnosti. Navrhovatelé uvedli, že pokud má nalézací soud za to, že „činností“ se rozumí účast na valné hromadě společnosti, aniž by to přesvědčivě vysvětlil, pak pomínil svou povinnost překlenuť „vágní formulaci zákona“ výkladem při respektování výkladových pravidel a principů a zásad soukromého práva. V tomto směru navrhovatelé odkázali na ustanovení § 167 odst. 1 ZOK, který stanoví, že společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni. Podle názoru navrhovatelů tedy podílení se na činnosti společnosti není zdaleka totéž, co podílení se na řízení společnosti. Činností lze rozumět konání, jednání (nikoliv výlučně jen právní), provoz, chod, fungování a jiné. Na valné hromadě se však společník podílí na řízení společnosti jen do té míry, jakou valné hromadě stanoví zákon, případně určuje společenská smlouva. Druhá část citované formulace, tj. „ani když takovou povinnost určuje společenská smlouva“, nemůže být dle názoru navrhovatelů vykládána jako společenskou smlouvou určená povinnost společníka

účastnit se valné hromady společnosti, respektive jako příkaz k povinné účasti. Účast společníka na valné hromadě je jeho klíčovým nemajetkovým právem; případná povinnost k účasti plyne z jeho nezbytné loajality ke společnosti (§ 212 OZ).

Navrhovatelé v odvolání dále uvedli, že již dne 23. 9. 2016 z opatrnosti prostřednictvím svého právního zástupce doručili společnosti návrh písemné dohody, která mimo jiné obsahovala ujednání o možnosti správkyně společného podílu účastnit se na jednání valných hromad; společníci však vůči návrhu setrvali v pasivitě. Společenská smlouva společnosti totiž obsahuje v článku VIII odst. 2 ujednání, kterým je v podstatě kopírován odst. 1 a odst. 3 ustanovení § 211 ZOK, aniž by byl jeho součástí rovněž odst. 2 ustanovení § 211 ZOK. Lze tedy mít za to, že s ohledem na tehdy blízké kolegiální a osobní vztahy společníků tito neakcentovali nezbytnost písemné dohody o podílení se dědiců na činnosti společnosti. Vzhledem k tomu, že společníci na návrh dohody navrhovatelů nereflektovali, navrhovatelé dovodili, že předmětné dohody presumované v § 211 odst. 2 ZOK není třeba, jestliže se jejich „podílení se na činnosti společnosti“ má omezovat pouze na účast na valných hromadách, neboť podle článku X odst. 2 společenské smlouvy „je valná hromada schopná se usnášet, jsou-li přítomni všichni společníci“. Navrhovatelé se valných hromad, zejména dne 22. 6. 2017 a 21. 6. 2018 zúčastnili jen proto, aby nebyla zmařena schopnost valných hromad se usnášet, jestliže body programu byly mimo jiné projednání zprávy auditora, odsouhlasení roční závěrky a výroční zprávy. Na valných hromadách byla rovněž projednávána problematika prodeje podílů všech společníků jednomu nebo více zájemcům, a pokud by k tomu došlo, zcela by se změnila personální struktura včetně složení jejího statutárního orgánu. Jestliže by se navrhovatelům nepodařilo převést podíl na třetí osobu, ocitli by se ve společenství cizích osob a nově konstituovaného statutárního orgánu bez možnosti ovlivňovat budoucí směřování společnosti, neboť všichni společníci vložili do společnosti stejnou výši vkladu, mají stejnou velikost podílů a disponují stejným počtem hlasů. Navrhovatelé přitom již ode dne úmrtí zůstavitele Ing. Miroslava Š. projevovali vůči ostatním společníkům zřetelný a nepopíratelný nezájem setrvat ve společnosti, a také v návrhu na zrušení jejich účasti ve společnosti uvedli, že předmětnou žalobu podávají pouze z důvodu možného marného uplynutí prekluzivní lhůty stanovené v § 211 odst. 1 ZOK a pouze v situaci, pokud by se s ostatními společníky žalovaného nedohodli na jiném postupu. Následně navrhovatelé opakovaně žádali nalézací soud o nenařizování ústního jednání ohledně zrušení jejich účasti ve společnosti, kdy dne 9. 6. 2017 vydal krajský soud na žádost navrhovatelů usnesení, jímž bylo řízení přerušeno. Důvodem takového postupu navrhovatelů se souhlasem společnosti byla snaha obou stran o smluvní vyřešení zániku účasti navrhovatelů ve společnosti, byť i prodejem všech společníků společně jednomu zájemci nebo individuálně více zájemcům. Žádná ze zamýšlených alternativ se však do dne podání tohoto odvolání nezdařila.

Navrhovatelé mají tedy za to, že jednali poctivě, v dobré víře a v souladu se společenskou smlouvou a že se svou účastí na valných hromadách nepodíleli na činnosti společnosti v pravém smyslu slova „činnost“, a nezískávali žádné informace, které by nemohli získat skrze jejich uveřejnění ve sbírce listin. Pokud nějaké informace nabyli, měly tyto povahu informací důvěrných.

Navrhovatelé v odvolání vyslovili též názor, že nalézacímu soudu předložili dostatečně relevantní důvody pro zrušení jejich účasti ve společnosti, avšak z napadeného usnesení plyne, že směrodatné pro zamítnutí zrušení účasti bylo striktní lpění zejména na ustanovení § 211 odst. 2 ZOK, které však nebylo interpretováno správně, čímž došlo k porušení práv a oprávněných zájmů navrhovatelů, a naopak byly upřednostněny zájmy společnosti, ačkoliv ani ty nejsou v napadeném usnesení nikterak specifikovány.

Pokud jde o závěry soudu prvního stupně týkající se důvodů pro zrušení účasti na straně navrhovatelů, pak navrhovatelka a) uvedla, že její „aktivita“ se po náhlém, neočekávaném a tragickém úmrtí manžela zúžila na běžné denní záležitosti domácnosti a v domě, a to většinou s pomocí třetích osob. Soud prvního stupně nezohlednil důvody vzniku psychického stavu

navrhovatelky a), který přetrvává a dá se očekávat, že bude přetrvávat. Navrhovatelku a) cca roky trvající situace ve společnosti stresuje. Vztah se společníky udržovala jen proto, aby získala informace o jednáních ohledně prodeje podílu i ostatních společníků. Navrhovatel b) pobývá trvale v zahraničí a navrhovatel c) v závislosti na sídle zaměstnavatele žije v jiném kraji ČR. Navrhovatel b) přitom bývá svým zaměstnavatelem (při práci lesního inženýra) často vyslán na delší pracovní cesty do oblastí bez pokrytí signálem mobilní telefonní sítě, tudíž s navrhovatelkou a) a navrhovatelem c) nemůže být v potřebném kontaktu. Navrhovatel c) se s ohledem na svůj věk nikdy nezajímal o chod společnosti, když vysokou školu studoval v Brně a jeho obor studia - krajinné inženýrství, je vzdálený předmětu podnikání společnosti i jeho dosavadní praxí.

Z těchto důvodů navrhovatelé a) až c) v odvolání navrhli, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že jejich návrhu na zrušení účasti společníka ve společnosti v plném rozsahu vyhovějí a přizná navrhovatelům právo na náhradu nákladů řízení.

Společnost se k podanému odvolání nevyjádřila.

Odvolací soud projednal (§ 206, § 212, § 212a o.s.ř.) a rozhodl o podaném odvolání bez nařízení jednání, neboť dospěl k závěru, že napadené usnesení je nutno zrušit dle ustanovení § 219a odst. 1 o.s.ř.

Primárním důvodem pro zrušení napadeného usnesení je skutečnost, že od 1. 1. 2014 je řízení o zrušení společníka ve společnosti řízením sporným, když jde o spor mezi obchodní korporací a jejími společníky ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o.s.ř., nikoliv o řízení nesporné vedené v režimu zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen ZŘS). Řízení sporné je založeno na jiných principech, zejména pokud jde o důkazní povinnost účastníků řízení, a v návaznosti na to je dána rozdílná poučovací povinnost soudu, ve sporném řízení jsou účastníci označováni jako žalobce (žalobci) a žalovaný (žalovaní) a ve věci se rozhoduje rozsudkem.

Soud prvního stupně si však změnu charakteru řízení od 1. 1. 2014 neuvědomil, když z obsahu spisu vyplývá, že řízení vedl jako o řízení nesporné a účastníky řízení také jako v nesporném řízení poučoval a ve věci rozhodl usnesením. Jedná se o takovou vadu řízení, kterou odvolací soud nemůže napravit a která je sama o sobě důvodem pro zrušení napadeného usnesení dle ustanovení § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Nad shora uvedené je odvolací soud názoru, že podanému odvolání navrhovatelů nelze upřít důvodnosti ohledně výkladu a aplikace ustanovení § 211 odst. 2 ZOK na posuzovanou věc. Ze zjištění krajského soudu učiněných z jednotlivých provedených důkazů, tak ze shrnutí celkového skutkového stavu, jak je zachycen v odůvodnění napadeného usnesení, vyplývá, že ač na straně navrhovatelů jsou dány důvody, pro které by bylo možno jejich účast ve společnosti zrušit, soud prvního stupně tak neučinil, když uzavřel, že účastí na třech valných hromadách společnosti (prostřednictvím navrhovatelky a/ jako správkyně společného obchodního podílu) porušili navrhovatelé zákaz obsažený v ustanovení § 211 odst. 2 ZOK podílet se aktivně na činnosti společnosti. Bylo přitom prokázáno, že navrhovatelé se prostřednictvím navrhovatelky a) pouze účastnili jednání 3 valných hromad společnosti; nijak jinak se „na činnosti společnosti“ nepodíleli. Z odůvodnění napadeného usnesení lze dovodit, že soud prvního stupně považoval účast navrhovatelů na valných hromadách společnosti za účast „na činnosti společnosti“, aniž by však tento svůj názor v návaznosti na celý text ustanovení § 211 odst. 2, zejména na formulaci „ani když takovou povinnost určuje společenská smlouva“ vysvětlil. Navrhovatelům lze dát zapravdu, že účast na valné hromadě není povinností společníků, ale jejich právem (§ 167 odst. 1 ZOK). Navrhovatelé přitom v odvoláních poukazují na skutečnost, že dle čl. X odst. 2 společenské smlouvy společnosti je valná hromada schopná se usnášet, jsou-li přítomni všichni společníci, a tudíž neúčastí na valné hromadě by navrhovatelé zablokovali jakékoliv jednání valné hromady, a tudíž i schválení závažných usnesení valné hromady, jako například účetní závěrky. Z obsahu spisu je přitom zřejmé, že navrhovatelé se od počátku chovali tak, že i přes účast na

předmětných valných hromadách muselo být společnosti zřejmé, že navrhovatelé nemají o účast ve společnosti zájem.

Odvolací soud je proto názoru, že soud prvního stupně se s námitkami navrhovatelů ve výše uvedeném směru dostatečně nevypořádal a svůj závěr o tom, že účastí na 3 valných hromadách společnosti se navrhovatelé v podstatě zbavili možnosti domáhat se zrušení účasti ve společnosti, dostatečně neodůvodnil. Dle názoru odvolacího soudu pak závěr uvedený na straně 7 odůvodnění napadeného usnesení, že „důvody tvrzené navrhovateli, pro které po nich nelze spravedlivě požadovat, aby setrvali ve společnosti, nepřeváží porušení zákazu uvedeného v ustanovení § 211 odst. 2 ZOK“, jsou s ohledem na prokázané skutečnosti, kdy navrhovatelku a) situace ve společnosti stresuje natolik, že je nucena se léčit, navrhovatel b) žije a pracuje trvale v Kanadě a navrhovatel c) s ohledem na svůj věk, jiné zaměření a bydliště v jiném místě v ČR nemá a neměl o společnost zájem, se jeví jako příliš striktní a nesprávný.

Odvolací soud z výše uvedených důvodů napadené usnesení soudu prvního stupně dle ustanovení § 219a odst. 1 písm. a), b) o.s.ř. zrušil a dle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude soud prvního stupně postupovat v intencích shora uvedeného, věc znovu projedná, dokazování podle potřeby doplní (zejména pokud by po zvážení námitek žalobců svůj názor změnil, a to ohledně dopadů zrušení účasti do poměrů společnosti) znovu rozhodne a své rozhodnutí řádně v souladu s ustanovením § 157 odst. 2 o.s.ř. odůvodní.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o.s.ř.).

Olomouc 27. září 2018

JUDr. Zdeňka Šindelářová v. r.
předsedkyně senátu